

**feiten
en
meningen
uit
de
media-
wereld**

PETER DHONDT
JAN DRIJVERS
EN
WIM VAN DER BIESEN

Het REGEERAKKOORD tussen CVP en PVV, dat op 11 februari 1988 door een meerderheid in de VLAAMSE RAAD werd goedgekeurd, bevat enkele moeizaam tot stand gekomen passages omtrent het te voeren MEDIABELEID.

De roomsblauwe coalitie bevestigt de vroegere opties, verwoord in het kabeldecreet. Er wordt prioriteit gegeven aan de oprichting van een 'nationale' PRIVE-ZENDER, maar ook de erkenning van REGIONALE EN LOKALE TELEVISIE-initiatieven zou gerealiseerd moeten worden. De BRT krijgt als openbare omroep een dotatie op basis van een vast percentage van het kijk- en luistergeld. De grootte van dit percentage wordt afhankelijk van een herformulering van de publieke taken van de BRT en de resultaten van de implementatie van de doorlichting. De ether wordt ook op radiovlak nog wat liberaler door de optie om in Gent, Antwerpen en Brussel een zone op de FM-band vrij te maken om grote AGGLOMERATIERADIO'S op te starten. Het decreet op de NIET-OPENBARE RADIO'S dient bovendien vóór 31 juli 1988 opnieuw geëvalueerd te worden. De vraag blijft in hoeverre ook deze passages uit het regeerakkoord overeind of realiseerbaar zullen blijven, wanneer op nationaal of gemeenschapsvlak S.P. en V.U. tot de regering zullen toetreden. De Vlaamse socialisten hebben terzake reeds grote reserves geformuleerd.

*

Met een groots banket werd het EEUW-FEEST gevierd van het gerenommeerde Britse blad "THE FINANCIAL TIMES". Op 13 februari 1888 verscheen het eerste nummer van deze op roos papier gedrukte krant onder de slogan "Without Fear and Without Favour" (Zonder vrees en zonder begunstiging). Deze Britse kwaliteitskrant heeft nu lezers over de ganse wereld en telt een oplage van 280.000 exemplaren.

*

In maart maakte de CNCL in FRANKRIJK de balans op van de programmatie bij de commerciële zenders. De CNCL heeft tot taak de commerciëlen op tijd en stond te herinneren aan hun 'cahier de charge' - zowat de culturele geloften van de initiatiefnemers - en kan eventueel sancties opleggen als die zenders het te bruin bakken.

Het verdict was niet mals voor M6 en zeker niet voor La 5. De CNCL had woorden van lof voor de nieuwsvoorziening en het streven naar pluralisme op La 5, maar het feit dat slechts een kwart en niet de beloofde 50% van de programma's van Franse oorsprong was, bleek de CNCL hoog te zitten. Ook vielen de leden van het toezichthoudende orgaan over de truukjes waarmee een aantal andere afspraken, o.m. over de investeringen in de audiovisuele sector, werden omzeild. Bij M6 stelde de CNCL meer goede wil vast, al werden ook hier maar half zoveel originele Franstalige producties vertoond als was afgesproken. TF1 bracht het er beter van af, de enige pekelzonde waarin de geprivatiseerde staatszender regelmatig vervalt, is het overschrijden van de reclamelimieten. Of er nu sancties volgen voor La 5 en M6 valt nog af te wachten. Geldboetes dreigen het kwaad alleen maar erger te maken - de wankelende financiële positie van de twee zenders is de belangrijkste oorzaak van het feit dat ze hun beloften niet kunnen nakomen - en de zendvergunning intrekken lijkt dan weer net iets te drastisch voor een zelf in vraag gestelde CNCL.

*

Op 21 maart 1988 werd het tweede net van de RTBF in een nieuw kleedje gestoken. Het kreeg een nieuwe naam, een eigen logo en ook een vernieuwde programmatie. Het Franstalige tweede net heet voortaan "TELE 21" en is nauw verbonden met de gekende radiozender RADIO 21. Beide omroepen hebben gedeeltelijk dezelfde medewerkers en zullen ook elkaars producties promoten.

Het wordt een net voor allerlei evenementen (zoals de Koning Elisabethwedstrijd, de Olympische Spelen, enz.) en voor thema-avonden of -weken. Men wil voor iedere dag een herkenbare programmatie. De administrateur-generaal van de RTBF, Robert Stéphane, meent dat de openbare omroep zich tegen het toenemende aanbod van allerlei vreemde zenders "het best kan verdedigen door een eigen herkenbaar en van de anderen goed onderscheiden gezicht".

*

Bij het tellen van de koppen op het einde van 1987 bleek dat VERONICA, de "jongste" Nederlandse omroepvereniging, ook de "grootste" is geworden. In 1987 kreeg de V.O.O. nl. 151.000 leden bij en bracht haar totaal op 877.000 leden. De AVRO viel met 806.705 leden terug naar de tweede plaats. De TROS, die traditioneel de hoogste kijkcijfers haalt, verloor toch 22.000 leden en komt met 701.243 leden op de derde plaats. Daarna volgen KRO (641.422), NCRV (532.296), VARA (518.665), EO (329.254) en tenslotte de VPRO met 328.500 leden. In totaal zijn 4,7 miljoen Nederlanders lid van een omroepvereniging. Dit is een stijging met 1 miljoen tijdens de laatste 10 jaar.

*

Getrouw aan het ritme van de schrikkeljaren, werd op 11 april de nieuwe RAAD VAN BEHEER van de BRT GEINSTALLEERD. In de nieuwe Raad zetelen - op basis van de meest recente nationale verkiezingsuitslagen en berekend volgens de eigenzinnige wetten van de Belgische politieke wiskunde - vijf leden die voorgedragen zijn door de CVP-fractie in de Vlaamse Raad (J. Flerackers, F. Janssens, A. Smout, M. Winters en nieuwkomer P. Thys), vier door de SP (veteranen C. Galle en J. Van Roy en neofieten P. Steenhaut en E. Witte), twee PVV-ers (G. Versnick en W. Bultereys) en oud-VU-senator T. Van Overstraeten.

De Vaste Commissie, die uit de schoot van de Raad van Beheer wordt gekozen, wordt gevormd door Geert Versnick, Johan Fleerackers, Carla Galle, Frans Janssens en Els Witte. Toon Van Overstraeten wordt als niet-stemgerechtigd deskundige op de vergaderingen van de Vaste Commissie uitgenodigd, nu de VU daarin geen vaste stek meer kan claimen.

Na verhitte politieke discussies, waarbij uiteindelijk de PVV de rekening gepresenteerd kreeg voor haar al te private houding t.o.v. de BRT, werd de socialistische kandidate Els Witte als voorzitter van de Raad van Beheer voorgedragen en door de Koning benoemd.

Els Witte is gewoon hoogleraar aan de V.U.B. en doceert daar hedendaagse politieke geschiedenis en politieke communicatie. Het is haar eerste mandaat in de Raad van Beheer.

*

Ongeveer terzelfder tijd als de BRT heeft ook de RTBf haar RAAD VAN BESTUUR vernieuwd. De nieuwe voorzitter is Marc Van Campenhout, een radioloog die door de PSC werd voorgedragen. Ook de samenstelling van de adviserende 'Conseil Supérieur de l'Audiotvisuel' werd aan het nieuwe politieke landschap in Frans-talig België aangepast.

*

Zestien publieke omroepen - alle lid van de Europese Radio Unie - stichtten begin mei in Genève "EUROSPORT", een consortium dat een gemeenschappelijke paneuropese en meertalige dienst voor sportverslaggeving moet uitbouwen. Dit initiatief kadert duidelijk in de strategie van de openbare omroepen in hun nakende strijd met de commerciële zenders om de televisierechten van sportevenementen en competities. Voor de distributie van de programmapool zijn de omroepen wel een pact met de 'duivel' aangegaan:

Rupert Murdoch, eigenaar van o.m. Sky Channel zal de kosten dragen van het kanaal op de Astra-satelliet.

*

Half mei stopte de Vlaamse Regering 65 MILJOEN EXTRA in het spaarpotje van de BRT bovenop de dotatie die dit jaar aan de openbare omroep werd toegekend. De verklaring voor deze gulle buidient gezocht in de eerdere beslissing van de Executieve om de BRT vanaf 1 september het verbod op te leggen, om nog langer niet-commerciële reclamespots uit te zenden of programma's te laten sponsoren. Een doekje tegen het bloeden, lijkt het wel. De BRT raamt het verlies aan inkomsten immers op 270 miljoen BF.

*

Begin april kreeg VTM eindelijk een gezicht, meer bepaald de gelaatstreken van CARLO GEPTS, die werd benoemd als afgevaardigd beheerder. Gepts, eerder al adjunct-directeur-generaal van Het Laatste Nieuws en ondervoorzitter van VTM, kreeg de post na vergeefse pogingen om iemand van 'buitenshuis' aan te trekken om de nieuwe Vlaamse commerciële televisie te leiden. Gepts maakte al onmiddellijk na zijn aanstelling bekend dat vanaf begin februari '89 VTM dagelijks op de kabel wil. Armen en benen kreeg VTM half mei, toen bekend raakte dat Guido Depraetere, eerste producer, en Mike Verdrengh, free-lance presentator, van de BRT werden losgeweekt. Als respectievelijk programmadirecteur en adjunct-programmadirecteur zullen beiden bij VTM instaan voor de aankoop en programmatie van de niet-informatieve programma's.

*

Eind mei sloeg MARTIN DE JONGHE de BRT-deuren achter zich dicht. Als pro-

grammamaker bij de gewestelijke radiozender West-Vlaanderen werd hij een monument door het door hem samengestelde en gepresenteerde woensdagochtend-programma "Service-Telefoon", een radioversie van Tele-Onthaal, met een publiek van 900.000 luisteraars. Na 310 afleveringen kwam er een eind aan het programma, toen de BRT na lang aanslepende onderhandelingen nog steeds niet de eis van De Jonghe had ingewilligd om vastbenoemd te worden. Naast zijn presentatie- en produktiewerk voor Omroep West-Vlaanderen was Martin De Jonghe ook het brein achter enkele satirische programma's, zowel op radio als op televisie.

*

De nieuwe meerderheid in de FRANSTALIGE GEMEENSCHAPSRAAD heeft zich, bij het vastleggen van de opties voor haar mediabeleid, niet wraaklustig getoond t.a.v. de onder liberale impuls opgerichte RTL-TVi.

PS, PSC en FDF zijn overeengekomen om de leefbaarheid van de Franstalige commerciële zender te garanderen, maar willen tegelijkertijd meer kansen bieden aan de RTBf om zich binnen het nieuwe medialandschap staande te houden. Zo voorziet het Franstalige regeerakkoord in een stabiele financiering voor de openbare omroep. De RTBf zal samen met de privé-industrie mogen participeren in nieuwe media-initiatieven (betaaltelevisie, lokale gemeenschaps-tv) en zal van verruimde mogelijkheden inzake SPONSORING mogen genieten.

Daarnaast wil de nieuwe gemeenschapsregering zo snel mogelijk de toegangsvoorwaarden vastleggen voor de buitenlandse zenders op de Waalse kabel. Eind mei werd alvast de keuze gemaakt welk tv-station de BETAALTELEVISIE van de Franstalige gemeenschap mag verzorgen. De keuze viel op Canal Plus Belgique, waarvan het kapitaal telkens voor een derde werd samengebracht door resp. de RTBf, de Belgische privé-partners Synerfi, DEFI en L.B.O.

Dream Factory, en het Franse moederhuis van Canal Plus.

*

Einde 1987 telde men in ons land officieel 3,172 miljoen TELEVISIETOESTELLEN. Dit is 6,3 % meer dan in 1986. Deze stijging is ongetwijfeld een gevolg van de RTT-actie waarbij "zwartkijkers" zich konden "wit"wassen. Volgens de Federatie van de Belgische Distributieondernemingen telt men nu 1 televisietoestel per 2,2 Belgen. Ook het aantal kleuren-t toestellen blijft stijgen; het bedraagt nu 83,60% van alle tv-apparaten.

*

Op 7 juni 1988 vierde HET LAATSTE NIEUWS zijn honderdste verjaardag. De krant werd opgericht door de Vlaamsgezinde liberaal Juliaan Hoste, die vier jaar vroeger reeds het Vlaamse weekblad De Zweep op de markt had gebracht. Het Laatste Nieuws was de eerste goedkope massakrant in Vlaanderen en als dusdanig de Nederlandstalige tegenhanger van de zes maand voordien opgerichte "Le Soir". Naast de stichter drukte ook zijn zoon, Julius Hoste junior, die het blad leidde tussen 1932 en 1954, zijn stempel op de krant. Het Laatste Nieuws is steeds het Vlaams en het liberaal gedachtengoed blijven verdedigen.

In 1956 kocht de uitgeverij Hoste het Antwerpse liberale dagblad "De Nieuwe Gazet" op. In 1987 bedroeg de oplage van de beide kranten samen 303.535 exemplaren.

Het eeuwfeest werd gevierd met een academische zitting op het Brusselse stadhuis en met een jubileumbijlage die onder de titel "Kroniek van een Eeuw" gratis aan krantenlezend Vlaanderen werd aangeboden.

*

Met de regeringwissel lijkt in FRANK-

RIJK ook het lot bezegeld van de CNCL, 'La Commission Nationale de la Communication et des Libertés', de 'supermediaraad' van onze zuiderburen. De CNCL werd in '86 opgericht en was het voorwerp van onophoudelijke discussies. Daar was ook wel aanleiding toe: de instelling raakte verwickeld in een aantal schandalen en kreeg zoveel slechts voor de voeten gegooid - de beschuldigingen gingen van partijdigheid over incompetentie tot machteloosheid - dat haar gezag en haar publiek aanzienlijk snel begonnen te tanen.

Als de Franse socialisten hun zin krijgen, wordt de CNCL vervangen door een 'Hoge Raad voor Audiovisuele Zaken', waarvan het bestaan in de grondwet zou worden ingeschreven, een procedure die de Raad een grotere duurzaamheid zou moeten geven dan al haar voorgangers. Hoe de nieuwe Hoge Raad er moet gaan uitzien, is nog onbekend; waarnemers betwijfelen echter dat hij ook een nieuwe mediapolitiek zal gaan belichamen; in de politieke middens zou een vrij grote consensus bestaan over het feit dat het eerste wat 'le paysage audiovisuel' nu nodig heeft, rust en stabiliteit is.

*

Op 21 juni 1988 verkoos de Belgische Vereniging van Dagbladuitgevers ANDRE de BETHUNE tot haar nieuwe VOORZITTER. Hij volgt in die functie Guido Verdeyen op, directeur-generaal van de V.U.M., wiens mandaat ten einde liep. André de Bethune is directeur-generaal van de N.V. Rossel, die o.a. Le Soir uitgeeft.

*

"Vlaanderen is een aantrekkelijk economisch gebied", en de commerciële satellietzender SUPER CHANNEL neemt het dan ook niet langer dat haar vertegenwoordigers telkens met een kluitje in het riet worden gestuurd, wanneer die bij onze overheid gaan aankloppen om op de VLAAMSE KABEL te worden toegelaten. Super Channel, dat al in 15 landen op de kabel zit, en ook in Wallonië en een gedeelte van Brussel ontvangen kan worden, probeerde via een KORT GEDING bij de rechtbank van eerste aanleg in Brussel én langs de Raad van State Dewael duidelijk te maken wat écht liberalisme is.

Begin april haalde Cultuurminister Dewael bakzeil voor de rechtbank van eerste aanleg te Brussel, die in kortgeding de Britse commerciële satellietzender Super Channel steunde in haar claim om op de Vlaamse kabelnetten te worden toegelaten. De rechtbank beaamde dat, zolang andere private buitenlandse stations zoals TF1 en RTL niet van de kabel werden geweerd, er geen rechtsgrond voor handen was, om het Super Channel-signaal voorlopig te verbieden. Super Channel liet er na deze uitspraak geen gras over groeien, en op 18 mei zond de Provinciale Brabantse Energie-maatschappij (PBE) als eerste Vlaamse kabeldistributeur de programma's van Super Channel op zijn netwerk door, nog voor deze laatste daartoe de in het kabeldecreet voorziene machtiging had gekregen. Deze toelating kwam er uiteindelijk eind juni, nadat Super Channel samen met MTV en Sky Channel zich er na onderhandelingen met het kabinet toe verbonden had om een minimum aan Vlaamse producties uit te zenden.

uit de tijdschriften

De Redactie heeft besloten om de rubriek "Uit de tijdschriften" voortaan niet meer te publiceren. De redenen hiervoor zijn van tweeërlei aard: enerzijds zou het aantal tijdschriften zeer serieus moeten worden uitgebreid om een overzicht te kunnen bieden van hetgeen er op communicatie-gebied verschijnt wat anderzijds een financiële implicatie zou meebrengen die de Redactie niet verantwoord acht.